

e wszys-
psta je
m zlikwi-
ych kur-
ne ukon-
nym zo-
owanie II
n sposób
stana po
obecnie

orum.

IEE. Ks.
z Siec-
Lublin
z Wloc-
skupów
ym jest
m sprac-
niej dzia-
związku

niejstona

lei pań-
a i By-
one. W
e tylko
e koleja-
Wolne-
ne wy-
w Byd-

się dal-
tychczas
tym cza-
wy. To
cznością
akoz bez-
em.

za sprze-
e kosztów
wiedzi na
wie jego
oraz za-
nkuranta-
wolić so-

A kom

ppat uza-
zajmuje
podjum.
otely bisk-
rześlizną
lumów ó-
e poszcze-
w gronie
ypastczy.
słychać tu
p". Ogól-
Lado-
ku grecko-

E. Ks. Ar-
kazał się
wie J. E.
tego i ka-

tronami
ielki obraz
niale w
eniu prze-
i Bisku-
n. targa-
ukazał się
ard. Hlond.
alna snuta,
has.

MAZOWIECKI GŁOS ROLNICZY GOSPODARCZY

Tygodniowy dodatek do Nr 221 „Głosu Mazowieckiego“ Wychodzi w każdy piątek

Rok I

Płock, Piątek 29 września 1933 r.

Nr. 2

Co wpływa na kształtowanie cen zboża?

Polacie rolnictwo bezpośrednio po wojnie było w takim opadku, że nie było w stanie wyżywić własnego kraju.

Intensywne jednak zaorywanie wapienne nieużytków i szybkie podnoszenie kultury pól uprawnych rychło wprowadziło równowagę aprowizacyjną kraju, wreszcie z kolei rolnictwo polskie przeszło do nadwyżek zbożowych, wywołanych za granicę.

Zbieg podniesionej intensywności produkcji zbożowej w całym świecie tak pod względem obszaru, jak plonów, z wyjątkowo urodzajną sprzyjającymi latami spowodował nadprodukcję światową zboża, która podważa równowagę ekonomiczną podaży i popytu i spowodowała tak zwany światowy kryzys zbożowy.

Aczkolwiek kryzys cen dotknął wszystkie zboża, a przede wszystkim cztery główne, jak pszenica, żyto, jęczmień i owoce, to jednak główna uwaga świata skierowana jest na te zboża, których produkcja jest najbardziej masowa, najbardziej powszechna i największą rolę odgrywa w handlu międzynarodowym. Na pierwszym to miejscu stoi pszenica, a dla nas najważniejszą rolę odgrywa żyto. Ze względu na pewną współzależność tych dwóch najbardziej rozpowszechnionych zbóż chlebowych i znaczną możliwość zastępowania ich sobą, stwarza się możliwość wzajemnego wpływu pośredniego na swe ceny.

W tym wypadku pierwsze miejsce zajmuje pszenica, jako najpowszechniejszy artykuł światowego handlu zbożowego.

Pszenica uprawiana w świecie (poza Rosją i Azją) na około 100 milionach hektarach z produkcją przeszło 1 miliardą korcy, eksportowana w ilości blisko 228 milionów metrów (1931 r.), ma dominujący wpływ na kształtowanie się cen tynych zbóż na międzynarodowych rynkach i każda podwyżka i zmniejszenie jej ceny wpływa pośrednio na cenę światową innych zbóż, a więc i żyta, o które nam w Polsce najbardziej chodzi. Produkcja pszenicy w Polsce jest na granicy samowystarczalności. Wprawdzie posiadamy pewne nadwyżki wywozowe, jak w roku ubiegłym 1/2 miliona kwintali, jednak należy się liczyć z tem, iż konsumpcja pszenicy z powodów oszczędnościowych jest u nas obecnie ograniczona i normalnie powinna się rozszerzyć.

Matego, choćbyśmy mieli lepsze urodzaje (rok ubiegły był klęskowy z powodu rdzy pszenicy), to w każdym razie na duże nadwyżki liczyć nie możemy, nawet w latach urodzajnych przy normalnych warunkach ekonomicznych i przy normalnej konsumpcji.

Maly nasz eksport pszenicy, choćbyśmy go wzięli w latach najbardziej pomyślnych, daje jeden z ulamkami miliona korcy, co stanowi zaledwie ułamek procentu

Projekt ustawy o wywłaszczeniu gruntów

Ministerstwo spraw wewn. opracowuje projekt ustawy o wywłaszczeniu gruntów, stanowiących własność prywatną, a będących przedmiotem użytku publicznego. W wielu bowiem miastach szczególnie na obszarze województwa wschodnich, pewna część ulic i placów publicznych stanowi własność prywatną. Stan taki, według zdania M. S. W. utrudnia w wysokiej mierze utrzymywanie odpowiednich ulic i placów w należytym porządku oraz czyni jakiegokolwiek inwestycje, konieczne ze względu na interes publiczny, prawie niemożliwymi. Indywidualne uregulowanie spraw użytkowania lub nabywania przez związki komunalne wspomnianych gruntów napotyka z reguły na znaczne trudności. Ponieważ droga dobrowolnej ugody nie prowadzi do

celu, więc pozostaje droga przymusowego uregulowania sprawy w drodze ustawowej.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wystąpiło z projektem ustawy o wywłaszczeniu gruntów, stanowiących własność prywatną, a będących przedmiotem użytku publicznego.

Projekt M. S. W., o ile nie spotka się ze sprzeciwem innych ministerstw, zostanie przedłożony całemu ustawodawczym na jesiennej sesji.

Danina podatkowa.

Diennik rządowy ministerstwa sprawiedliwości Nr. 25 z dnia 11 września zawiera okólnik w sprawie stawek oraz terminów rat nadzwyczajnej daniny majątkowej w I grupie kontyngensowej. Grupa ta obejmuje rolnictwo, które obowiązane będzie w roku bieżącym uścić tę daninę, zastępującą podatek majątkowy, w dwóch ratach, pierwszą do dnia 30 września włącznie, a drugą do 15 listopada włącznie. Danina wynosi dla płatników podatku gruntowego ponad 25 złotych do 60 zł. — 22 proc., a dla płatników ponad 60 zł. rocznie — 44%.

Akcja wstrzymania dowozu produktów rolnych a Mazowsze Płockie.

Prowadzony przez Stronnictwo „Wyzwolenie“ Związek Zawodowy Rolników wszczął akcję wstrzymania dowozów produktów rolnych do miast, mając nadzieję poprawić w ten sposób sytuację gospodarza wsi, przez wywalczenie lepszych cen. W związku z tą akcją odbyły się w Warszawie i na prowincji rewizje i aresztowania działaczy „Wyzwolenia“.

Wstrzymanie dowozów miało nastąpić już od ubiegłego wtorku i jedna z gazet warszawskich doniosła, jakoby wskutek tego w tym dniu targi nie odbyły się między innymi w Płocku i w Mławie.

Wiadomość ta jest o tyle nieścisła co do Płocka, że tu targ, aczkolwiek słaby, w ubiegły wtorek się odbył.

Maly stosunkowo dowóz tłumaczony jest rozpoczęciem okre-

sem kopania ziemniaków, co potrwa jakiegoś 2-3 tygodnia. O jakiejś akcji wstrzymania dowozów na terenie powiatu płockiego nic nie było slychać.

Odpowiedzialność pracodawcy za niezgłoszenie do Z. U. P. U.

Sąd Najwyższy (sprawa Nr. I C 1706/32) wyjaśnił ostatnio, że skoro istnieje przepis, w myśl którego pracodawca odpowiada za szkody, wyrządzone pracownikowi przez zaniedbanie zgłoszenia go do Z.U.P.U., a pracownik ma tylko prawo dokonać zgłoszenia sam, ale nie jest to jego obowiązek, to niekorzystanie z tego prawa przez pracownika nie może podlegać żadnym niekorzystnym dla niego skutków i niema podstaw prawnych, by dopatrywać się w tym wypadku współwiny pracownika.

Gdy przez pracodawcę zaniedba obowiązek zgłoszenia we właściwym czasie pracownika do ubezpieczenia i gdy skutkiem tego Z.U.P.U. odmawia pracownikowi wypłacenia świadczeń, które byliby mu się należały, gdyby został prawidłowo do ubezpieczenia zgłoszony — to pracodawca obowiązany jest wypłacić pracownikowi tytułem odszkodowania kwotę odpowiadającą wysokości świadczeń, jaką ten ostatni byłby otrzymał od Z. U. P. U., gdyby był we właściwy sposób zgłoszony przez pracodawcę do ubezpieczenia, a to niezależnie od tego, że pracownik sam nie skorzystał z przysługującego mu prawa i zgłoszenia nie dokonał.

Zebranie porozumiewawcze w O. T. O. i K. R. odwołane.

W dniu dzisiejszym w Okręgowym Towarzystwie Organizacji i Kółek Rolniczych w Płocku odbyć się miało zebranie porozumiewawcze między własnością mniejszą i większą. Na zebranie to zaproszonych zostało po 16 przedstawicieli z każdej strony.

Zebranie to zostało w ostatnich dniach odwołane.

Zimowe roboty w programie Funduszu Pracy.

W pierwszych dniach października odbędzie się posiedzenie Naczelnego Komitetu Funduszu Pracy. Przedmiotem obrad będzie sprawozdanie z robót przeprowadzonych za pieniądze Funduszu Pracy w minionym kwartale oraz zapoznanie z programem robót na ostatni kwartał roku bieżącego.

Władze Funduszu Pracy zdecydowały, iż w okresie zimy mają być kontynuowane wszystkie te roboty publiczne, jakie w tej porze roku mogą być prowadzone. Odpowiednie zarządzenia wydano.

obrotu światowego pszenicy. Dlatego eksport nasz pszenicy można powiedzieć, nie wywiera żadnego wpływu na kształtowanie się cen na rynkach międzynarodowych, od których jesteśmy w pszenicznym wolnym handlu całkowicie zależni.

Obecnie na światowe ceny pszenicy wpływają dominujące dwa czynniki.

Jeden — to światowe zapasy pszenicy, które doszły do nienotowanych dotychczas cyfr 184 miliardów metrów, czyli 82 proc. ogólnego światowego eksportu z 1931 roku, drugi to światowy urodzaj tegoroczny. Urodzaj ten w amerykańskich państwach (Stany Zjednoczone, Kanada) jest słaby, w państwach europejskich jest dobry. Ponieważ głównymi eksporterami są Państwa Amerykańskie, więc należy się spodziewać, że nieurodzaj, który je dotknął, wpłynie na redukcję zapasów, jak i one posiadają i pod koniec tegorocznej kampanii zbożowej, gdy nagromadzone zapasy zaczną topnieć, może nastąpić odejście pszenicznych rynków światowych.

Jezeli w światowym eksporcie pszenicy Polska nie odgrywa poważniejszej roli i na bieg cen jej wpływu żadnego nie wywiera, to nie można tego powiedzieć o ży-

cie. Żyta eksportujemy z górą 3 miliony metrów. Światowe obroty eksportowe żyta są bez porównania mniejsze od obrotów pszenicy, więc rola naszego eksportu w kształtowaniu się cen międzynarodowych jest czynną. W bieżącej kampanii poźniowej ten wpływ wybitnie się ujawnił, gdy na skutek wielkiego naciśku podaży wewnątrz kraju musieliśmy duże ilości żyta rzucić na rynek europejski, dochodząc do 1/3 ogólnoeuropejskiego eksportu żyta. W tym okresie nastąpiło znaczne załamanie cen żyta, które u nas przeżyliśmy w sierpniu.

Wprawdzie spadek ten żyta był w związku ze światowym spadkiem pszenicy, która, jak już wspomnieliśmy, ma przemożny wpływ na kształtowanie się cen światowych wszystkich kłosowych, wprawdzie przyczyniła się do spadku tego i wzmogła podaż żyta przez Niemcy, jednak i nasz gwałtowny wywóz żyta pod naciskiem wewnętrznej podaży odgrywał tu rolę i dlatego zapoznamo się z czynnikami regulującymi u nas podaż, obrót i ceny żyta jest zarówno interesujące jak i pożyteczne dla każdego rolnika produkującego żyto. W przyszłości powrócimy jeszcze do tego tematu. W. A.

Gdzie rolnicy powiatu plockiego

mają załatwiać sprawy oddłużeniowe.

Od szeregu miesięcy pracuje w Plocku Powiatowy Urząd Rozjemczy do spraw rolnych, do uprawnień którego należy: rozkładanie spłaty długów do lat 7, a z działów rodzinnych do lat 12, obniżenie oprocentowania do 4 i pół rocznie, odliczanie od sumy dłuższej nadmiernie pobranych procentów, rozwiązywanie umów dzierżawnych oraz obniżanie czynszu dzierżawnego na 2 lata wstecz.

Czynności Urzędu Rozjemczego wymagają się, w ostatnich dwóch miesiącach załatwia się do 80 spraw miesięcznie, co w rezultacie przynosi mniejszemu rolnictwu około 100 tysięcy zł. odciążenia w pow. plockim.

Obecnie dochodzą wiadomości, jakoby Urzędy Rozjemcze, które powołane były tylko na okres przejściowy, miały być zniesione. Powinni drobni rolnicy skorzystać z przysługujących im jeszcze uprawnień i wnieść sprawy o uregulowanie swych długów.

Najczęściej zdarza się, że rolnicy wnoszą do Urzędu sprawę w tych wypadkach, gdy są przez któregoś z wierzycieli „przyciśnięci do muru”, zagrożeni komornikiem i t. p. Załatwia się tę sprawę, a wkrótce może znów wystąpić inny wierzyciel, więc nowe trzeba czynić starania!

Praktycznie wygląda to tak: Ktoś ma kilka wierzycieli; jednemu winien 100 zł., drugiemu 500, trzeciemu 400 i t. d. na łączną sumę naprzykład 5 tysięcy zł. Występuje wierzyciel jeden npr. o sumę 400 zł. i rolnik, nie mogący tej sumy zapłacić w całości, odnosi się do Urzędu Rozjemczego o rozłożenie tego długu na raty, ale o innych nie myśli, bo narazie wierzyciele siedzą cicho, woląc poczekać do lepszej konjunktury. W interesie rolników leży, aby wnosili bez względu na to czy wierzyciel upomina się o

dług, czy nie, o uregulowanie sprawy całego oddłużenia przez Urząd Rozjemczy, a więc rozłożenie na raty, zredukowanie oprocentowania do 4½ rocznie i t. p. Zadaniem Urzędów Rozjemczych jest bowiem odciążenie drobnego rolnictwa i uzdrowienie warsztatów rolnych.

Ważną informacją dla drobnego rolnictwa jest, że można nie pisać podań, lecz ustnie podawać sprawy do Urzędu. Zdarzały się wypadki, że za poinformowanie rolnika o adresie Urzędu i napisaniu podania pokatni doradcy biorą po kilkadziesiąt zł. Urząd ten znajduje się w Plocku przy ul. Warszawskiej, naprzeciw Banku Polskiego.

Urząd otwarty jest codziennie, sprawy rozpatrywane są we wtorki i piątki od godz. 2 popoł.

Coraz większe zainteresowanie Iniarstwem.

W Poznaniu odbyła się ostatnio wystawa Iniarstwa.

Celem wystawy było wykazanie, że wszystko, do czego używane są surowce włókiennicze roślinne, może być wykonane z krajowego lnu i konopi. Głównym działem Wystawy był dział użytkowy. Począwszy od powrozów, sznurów i sieci lnianych aż do szeregu gatunków tkanin użytkowych i artystycznych ze lnu a kończąc na wyrobach Iniarńskich, obecnie tak modnych na całym świecie. Zwiedzający tę wystawę, będzie mógł się przekonać o tem, że hasło rzucone na Wilenszczyźnie, że ziemia nasza może nas odziać, jest słuszne. Poza tem wystawa ma na celu zapoznanie z pracami przy uprawie i przeróbce lnu. Zostały zdemontrowane w Poznaniu narzędzia do obróbki lnu, wiejskie ko-

Dalszy spadek cen dla rolników

Z zestawienia cen, jakie otrzymywali rolnicy w sierpniu 1932 r. z cenami z sierpnia 1933 r. okazuje się, że kryzys rolny w Polsce nie skończył się w ubiegłym roku gospodarczym. Na 16 ważniejszych artykułów rolniczych aż 15 wykazuje spadek cen, a mianowicie: ceny pszenicy są niższe o 9,52 proc., żyta — 12,13 proc., jęczmienia — o 17,00 proc., owsa — o 24,72 proc., gryki — o 10,98 proc., grochu — o 9,75 proc., ziemniaków jadalnych — o 4,65 proc., ziemniaków fabrycznych — o 2,63 proc., siana koniczyny — o 30,20 proc., siana łąkowego — o 29,32 proc., słomy — o 35,00 proc., konia roboczego — o 1,30 proc., wieprza żywej wagi — o 22 proc., mleka — o 15,66 proc. i jaj — o 16,66 proc. Jedynie cena krowy dojnej wzrosła o 9,60 proc.

Cyfry te nie przesądzają oczywiście o kształtowaniu się cen w

dalszych miesiącach bieżącego roku gospodarczego, ale dowodzą wymownie, że jego początek jest gorszy, aniżeli początek roku poprzedniego, tak niesłychanie ciężkiego dla rolników.

Głosy z powiatu mławskiego.

Pisaliśmy w poprzednim numerze „Głosu Rolniczego” o szkody dla rolnictwa metodach rozbijania Kółek Rolniczych na terenie powiatów: plockiego i sierpeckiego.

Piszę dam o takiej samej akcji na terenie powiatu mławskiego. Rozbija się stare i zastęzione Kółka Rolnicze i po wsiach foraję się nowe Kółka, oparte na podłożu politycznym. Do tej roboty jest nawet podobno zaangażowany specjalny instruktor państw.

Czy taka taktyka i taka robota przyczynia się do podniesienia kultury i dobrobytu naszej wsi? Chyba tylko rolnictwo rozbija i podkopie zupełnie zaufanie do pracy zorganizowanej. A to chyba nie leży w interesie nawet tych politycznych działaczy... „dla dobra rolnictwa”.

lowrotki i krosna, na których w chwili obecnej wobec niedostatecznej ilości wrzecion i krosen fabrycznych, przerabia się znaczne ilości naszego lnu.

Likwidacja zaległości podatkowych.

Splaty w 10 latach.

W najbliższych dniach ogłoszone zostanie rozporządzenie dotyczące likwidacji zaległości podatkowych, które będą mogły być spłacane w ciągu 10 lat.

W związku z tem organizacje gospodarcze czynią starania, ażeby zarządzenie w tym zakresie oparte było na zasadzie generalnego załatwienia likwidacji bez potrzeby indywidualnych zabiegów ze strony poszczególnych płatników.

Za zaległości, podlegające likwidacji, winny być — zdaniem sfer gospodarczych — uznane wszystkie należności, których ustawowe terminy płatności przypadły przed 1 stycznia b. r. Wszelkie koszty, kary i procenty narosłe od zaległości ulegających likwidacji za czas od dnia powstania należności do dnia ukazania się zarządzenia, winny ulec skróceniu, a od dnia ukazania się zarządzenia, stopa procentowa nie powinna przekraczać 4 proc. w stosunku rocznym.

Splata wreszcie zaległości, która winna dotyczyć również należności samorządów oraz wszelkich instytucji publiczno-prawnych, powinna być rozłożona na okres

co najmniej 6-ciu lat, z tem, że rozpoczęłaby się najwcześniej z dniem 1 kwietnia 1934 r.

Zebrań Związku Ziemiaków w Plocku.

W nadchodzący wtorek, dnia 3-go października o godzinie 3-iej popoł. odbędzie się w Resursie Obywatelskiej w Plocku zebranie ogólne Związku Ziemiaków powiatu plockiego.

Na porządku obrad znajduje się szereg aktualnych spraw.

ZITO PAŁAWSKIE WZESNE
ORAZ
Pszenica Selekcyjna Dankowska
25% wyżej ceny rynkowej
w Leszczynie Szlacheckim
w powiecie plockim.

Zwiększenie zużycia nawozów sztucznych i zboża siewnego w powiecie plockim.

W tegorocznym okresie siewnym zauważyć się dał wzmoczony popyt ze strony mniejszej własności rolnej na nawozy sztuczne i oryginalne wyborowe zboże 1-go odsiewu.

Firmy w Plocku, zajmujące się sprzedażą nawozów sztucznych nie były przygotowane na tak wielkie zapotrzebowanie, to też nie mogły nadażyć zamówieniom. A ponieważ transport wagonu zajmuje kilka dni, wiele zamawiających nie zdążyło już zakupić nawozów sztucznych. Jedną z firm, która sprowadziła 11 wagonów nawozów, komunikuje, że zapotrzebowanie wynosiło dwa razy tyle na ile liczone i to ze strony mniejszej własności.

Ogółem w Plocku sprzedano 58 wagonów nawozów sztucznych, z czego na mniejszą własność rolną w przybliżeniu przypada około 31 wagon., na większą własność około 22 wagonów.

Kównież uwidocznił się w ostatnim okresie siewnym większy ruch w nabywaniu przez mniejszą własność oryginalnych zbóż 1-go odsiewu. Zjawiska te wydumaczyć można tem, iż przy-

ciśnięty długotrwałym kryzysem rolnik szuka możności zwiększenia w jakikolwiek sposób dochodowości swego warsztatu rolnego przez pomnożenie i polepszenie plonów.

Wierzyciele drobnych rolników.

Statystyka spraw, załatwianych przez powiatowe urzędy rozjemcze w pierwszych 6 miesiącach ich działalności, wskazuje między innymi osoby wierzycieli, którzy udzielali rolnikom krótkoterminowych kredytów. Wierzycielami rolników w 23.443 wypadkach byli również rolnicy, bezimi byli wierzycielami w 11.207 wypadkach, chrześcijanie innych zawodów — w 6.137 wypadkach, żydzi — w 26.527 wypadkach, firmy handlowe — w 4.759, spółdzielnie niekredytowe — w 984, oraz lni — w 1.847 wypadkach. Jak z powyższych cyfr wynika, 82% liczby wierzycieli drobnych rolników w zakresie prywatnego krótkoterminowego zadłużenia stanowią żydzi, a 28% gospodarze rolni. Inne kategorie wierzycieli nie odgrywają już tak znacznej roli.

SPÓŁKA ROLNA PŁOCKA
w Plocku, ul. Kościuszki 8, tel. 136
POLECA:
nawozy sztuczne, smary, naftę, żelazo, koks, węgiel, maszyny rolnicze i części zapasowe oraz zboża siewne — selekcyjne.
ZAKUP WSZELKICH ZIEMIOPLÓDÓW